

ELSZÁMOLÁS SZAKMAI RÉSZÉNEK FORMANYOMTATVÁNYA

Ere. 2014. maj. 5.

<p>Kedvezményezett neve és székhelye: Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet Kft., 1074 Budapest, Dohány u. 84. II. em. 16.</p> <p>Támogatási szerződés iktatószáma: AL/690-5/2013</p> <p>Program vagy tevékenység elnevezése: A versenypolitika szerepe a gazdasági növekedés elősegítésében</p> <p>A kapcsolattartó neve: Reszkető Petra</p> <p>A program vagy tevékenység befejezésének határideje: 2014. 04. 30.</p>

1. Ismertesse a program vagy tevékenység megvalósításának menetét, írja le a végrehajtás egyes lépéseit! Sorolja fel a megvalósításában közreműködőket! A program vagy tevékenység végrehajtása mennyiben segítette a résztvevők tudományos előmenetelét?

A kutatás első fázisában áttekintettük a vonatkozó nemzetközi és hazai szakirodalmat. Az anyagok összegyűjtése során kifejezetten a belépési korlátként jelentkező adminisztratív költség típusok, ezen költségfajták versenykorlátozó/ - ösztönző hatásainak azonosítása volt a meglévő elméleti irodalom alapján.

A gyűjtés során országos szintű keresztmetszeti elemzéseket is számba vettünk, de összegeztük sok egy-egy konkrét ország konkrét adminisztratív egyszerűsítő programjának hatáselemzéséről szóló tanulmány tanulságait is. Az összegzés során külön kiemeltük a vállalkozásindításhoz kötődő terhek gazdasági teljesítményre, produktivitásra és a foglalkoztatásra gyakorolt hatásait. Külön figyelmet szenteltünk a belépéshez kötődő adminisztrációs terhek szektorális különbségeit tárgyaló munkáknak, melyek később alapul szolgáltak interjúalanyaink kiválasztásához. A munka során sok olyan cikkel találkoztunk, melyek a vállalkozásalapítás adminisztratív terheit a korrupcióval és a rejtett gazdasággal interakcióban vizsgálták. Ezekről úgy ítéltük meg, hogy érdemes külön blokkot szentelni nekik végső tanulmányunkban.

A kutatás második fázisában, illetve az első szakasszal párhuzamosan feltérképeztük, milyen vállalati szintű adatok érhetőek el annak céljából, hogy számszerűsíthetők legyenek a hazai vállalati szektorba belépők adminisztratív terhei, illetve, hogy melyek állnak legközelebb az ún. sztenderd költség modell1 módszertanához. Számba vettünk továbbá olyan nemzetközi felméréseket is, amelyek nem vállalati szintű reprezentatív mintás felvételre épülnek, hanem szakértők kikérdezésével mérik fel egy országban a vállalat alapításhoz kötődő adminisztratív terheket (Világbank Doing Business; Európai Bizottság, 20112). Megnéztük, hogy ezekből az adatforrásokból milyen kép rajzolódik ki a hazai helyzetről. A témába vágó adatforrásokon túl olyan vállalati adatbázisokat is feltérképeztünk, melyeket gyakran használnak a témával foglalkozó

¹ SCM 2010. Involved countries. Online adatbázis. <http://www.administrative-burdens.com/default.asp?page=96>

² European Commission. *Business Dynamics: Start-Ups, Business Transfers and Bankruptcy "The Economic Impact of Legal and Administrative Procedures for Licensing, Business Transfers and Bankruptcy on Entrepreneurship in Europe."* Final Report. Bruxelles: Entrepreneurship Unit, Directorate-General for Enterprise and Industry, January 2011.

szerezők az újonnan piacra lépő vállalatok számának és jellemzőinek követésére (UNIDO, GEM, Amadeus).

A kutatás első és második fázisában összegyűjtött irodalmak és adatforrásokra építve hipotéziseket fogalmaztunk meg a vállalatindításhoz kötődő adminisztratív terhek szektorok közti szóródását illetően. Ezek alapján azonosítottuk azokat a vállalkozástípusokat, melyekből interjúalanyaink kiválasztását célszerűnek gondoltuk. A kiválasztáshoz használt fő hipotézisünk az volt, hogy a vállalkozásindításhoz kötődő adminisztratív terhek kevésbé relevánsak azokban az iparágakban, ahol a „természetes” belépési költségek eleve magasabbak. Továbbá szerettünk volna kisebb (1-10 fős) és valamelyest nagyobb (>50 fős) vállalkozásokat is meginterjúvolni. A vázolt szempontjaink alapján kétféle vállalkozást kerestünk meg: kis méretű (1-10 fős) kiskereskedelem területén működő és közepes méretű (20-250 fős) feldolgozóipari vállalkozást.

Ezen ágazatokból a kutatás keretei által megengedett számú néhányat kiválasztva, az azokban tevékenykedő vállalkozások körében a kutatás harmadik fázisában mélyinterjúkat készítünk vállalatindításakor tapasztalt adminisztratív kötelezettségek azonosítására, egy majdani, teljes körű kvantitatív felmérés megalapozására.

A vállalati interjúkhoz előzetesen összeállítottunk egy kérdőívet, melyet a második fázisban felkutatott adatforrások módszertanára építettünk. A vállalati interjúk célja az volt, hogy ennek a kérdőívnek a használhatóságát teszteljük. Kíváncsiak voltunk egyrészt arra, hogy a kérdőívek módszertanilag megfelelőek-e (pl. érthetőek a kérdések, mennyire könnyű elérni a vállalkozásokat). Másrészt, a kérdőívek tartalmi lefedettségét is figyeltük (pl. van-e olyan téma amit az interjúalanyok említenek, de direkt módon nem kérdeztünk rá). Az interjúk tanulságait összegeztük és ezekre építve elkészítettük a kérdőív továbbfejlesztett változatát is.

Szakértői referenciák:

A kutatás során a szakértői csapat projektmenedzsment keretben dolgozik.

A kutatási projekt vezetője: Reszkető Petra.

A kutatásban résztvevő szakértők: Váradi Balázs (Minőség ellenőrzés, módszertan)

A kutatásban résztvevő junior munkatársak: Czafit Bence és Márk Lili

2. Részletesen ismertesse és egyben értékelje a program vagy tevékenység eredményeit!

A projekt során minden kitűzött célunkat sikerült teljesíteni. Először is, olyan irodalom-összefoglalót készítettünk a vállalkozásalapítás adminisztratív terheiről és annak gazdasági, versenypolitikai implikációjáról, amely magyar viszonylatban mindenképp hiánypótló: ehhez hasonló fókuszú és lefedettségű munka Magyarországon nem készült. Ezenkívül, nemzetközi viszonylatban is versenyképes lehet, hiszen áttekintést nyújt a témában született legfrissebb eredményekről.

Ami azonban munkánk legfőbb eredménye, hogy előkészítettünk és megalapoztunk egy nagymintás, reprezentatív vállalati felmérést, mellyel tételesen felmérhetőek és számszerűsíthetőek lesznek egy jövőbeni vizsgálat során a vállalkozás-indításhoz kötődő adminisztratív terhek Magyarországon – vállalat méret és szektorális bontásban. Ilyen hazai felmérés még nem készült, annak ellenére, hogy a vállalkozásindítás szabályozási egyszerűsítése és az ezt irányzó intézkedések hatáselemezése jó ideje szakpolitikai prioritás az Európai Unióban, illetve hazai kormányzati szándék is egyben.

Munkánk olyan szempontból is egyedülálló, hogy egyszerre nyújt átfogó képet a vállalkozásindítás adminisztratív terheihez kapcsolódó elméleti megfontolásokról és az ezekre irányuló mérések

módszertani háttéréről. Saját módszertanunk kidolgozásakor számos nemzetközi felméréshez használt kérdőívet és módszertani javaslatot néztünk át, illetve értékeltünk objektív kritériumok alapján.

Projektünk továbbfejlesztéseként egy témába vágó hazai reprezentatív mintán alapuló adatfelvétel azonnal lefolytatható lenne, amennyiben a finanszírozás biztosított. Ezen kívül eredményeink hasznosítására két utat látunk. Egyrészt, a vonatkozó irodalmak összegzéséről szóló részt szeretnénk publikálni a „European Journal of Government and Economics” című regionális szaklapban. Másrészt a CERGE-EI kutatási pályázatára szeretnénk benyújtani az hazai empirikus vizsgálatra vonatkozó kutatási javaslatot.

3. Sorolja fel, és mellékelten csatolja a programmal vagy tevékenységgel (azok eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat, stb.!

Lásd mellékelt szakértői tanulmány.

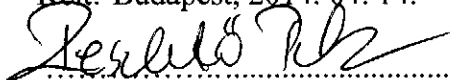
4. Mutassa be, hogy a program vagy tevékenység megvalósítása mennyiben felel meg az eredeti munkatervnek (ütemezés, eredmények, esetleges eltérések indokai, különös tekintettel a támogatási szerződés módosítása nélkül végrehajtottakra)!

Az ütemezés során megjelölt időpontokhoz képest minden későbbre tolódott valamelyest, mivel a támogatásról szóló döntésről csak október közepén értesültünk. Az ebből adódó eltéréseket az egyes tevékenységeknél már nem jelezzük külön-külön.

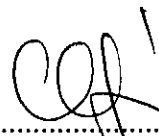
Projekt feladat	Ütemezés	Megvalósulás	Eltérés oka
0. Projektindítás			
Projektindítás (projektterv véglegesítése, szakértői egyeztetés)	2013. szeptember	2013. október	A támogatási döntés és azt követően a támogatási szerződés megkötésének elhúzódása. Ez a fejlemény általában magyarázza a projektfázisok megkezdésének egy hónapos késedelmét.
1. Fázis: Elméleti irodalom áttekintése			
Nemzetközi és hazai szakirodalom áttekintése, elemzési keret	2013. október-november	2013. október-március	A további munka megalapozásához szükséges irodalom áttekintése után még maradtak olyan irodalmak, amelyeket a projekt időtartama alatt folyamatosan dolgoztunk fel.
2. Fázis: Rendelkezésre álló adatok feltérképezése			

Nemzetközi adatbázishoz való hozzáférés kérelmezése	2013. szeptember	2013. október	
Nemzetközi és hazai adatforrások elemzése, adathiányok azonosítása	2013. november	2013. november - december	
Hazai és nemzetközi vállalati adatbázisok elemzése	2013. december - január	2013. január - február	
Specifikus elemzések céljából ágazatok kiválasztása	2013. január	2013. február	
3. Fázis: Ágazati mélyinterjúk			
Mélyinterjúkba bevont vállalkozások kiválasztása és az interjúk megszervezése	2013. január	2013. február	
Vállalati mélyinterjúk (10 db)	2013. január-február	2013. március - április	A tanulmányunk szempontjából releváns, az elmúlt 1-2 év során alakult vállalatok elérésében nem várt nehézségekbe ütköztünk, emiatt a vártnál kevesebb, 3 interjút tudtunk készíteni.
Vállalati mélyinterjúk eredményeinek feldolgozása	2013. február vége	2013. április 10.	
Szakértői tanulmány elkészítése	2013. március	2013. április 15.	
Minőség-ellenőrzés (GVH-val egyeztetett külső szakértővel)	2013. március vége	2013. április vége	
Szakértői tanulmány - végleges verziójának leadása	2013. március 31.	2013. április 30.	
Projektmenedzsment (koordináció, kapcsolattartás, konzultációk)	folyamatos	folyamatos	

Kelt: Budapest, 2014. 04. 14.

Kapcsolattartó aláírása

Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet Kft.
Kedvezményezett képviselőjének
cégszerű aláírása